

معاونت بازاریابی و عملیات گاز
امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران

خبرنامه تحولات بین المللی گاز

شماره ۲۱ - ۱۳۹۹/۱۲/۰۱

در این شماره:

- تحولات بازار تکمحموله
- اخبار

- فروش بخشی از سهام پروژه BP در عمان به شرکت تایلندی PTTEP
- افزایش فروش گاز شرکت گازپروم به اروپا
- گزارش ضرر و زیان شرکت های اکسان موبیل ، BP و شل از کووید-۱۹
- افزایش واردات ال ان جی بریتانیا از روسیه
- کاهش تقاضای گاز در اسپانیا با رشد تولید برق آبی
- پروژه جدید جمع آوری گازهای مشعل در عراق
- پیش بینی آینده خطوط لوله دریایی تا سال ۲۰۲۷
- کاهش ۳۰ درصدی در آمد صادراتی قطر در سال ۲۰۲۰
- توسعه ال ان جی قطر با افزایش مجوز پروژه ها در منطقه خاورمیانه در سال ۲۰۲۱
- گزارش ویژه: تولید برق عراق تحت تاثیر عرضه گاز از ایران، در هاله ای از ابهام
- قیمت های جهانی نفت خام

نفت برنت	شمال شرق آسیا* (JKM)	تی تی اف هلند*	هنری هاب - نایمکس	
۹/۴۴	۷/۷۵	۶/۹۴	۲/۷۱	ژانویه ۲۰۲۱
۸/۶۲	۹/۴۶	۵/۸۶	۲/۵۸	دسامبر ۲۰۲۰

ارقام بر حسب دلار در هر میلیون بی تی یو می باشند.

به علت عدم دسترسی به رقم دقیق میانگین قیمت های ماهانه که در نشریه پلاتس منتشر می گردد، حدود قیمت از برخی اخبار استخراج شده است.

((اخبار مندرج از نشریات معتبر بین المللی استخراج گردیده است و الزاماً منعکس کننده نقطه نظرات این معاونت نمی باشد.))

تهران - میدان ونک - کوچه نگار - ساختمان مرکزی دوازدهم - پلاک ۲۲
معاونت بازاریابی و عملیات گاز - تلفن: ۸۸۶۶۱۳۰۸ - فاکس: ۸۸۶۶۱۳۱۴

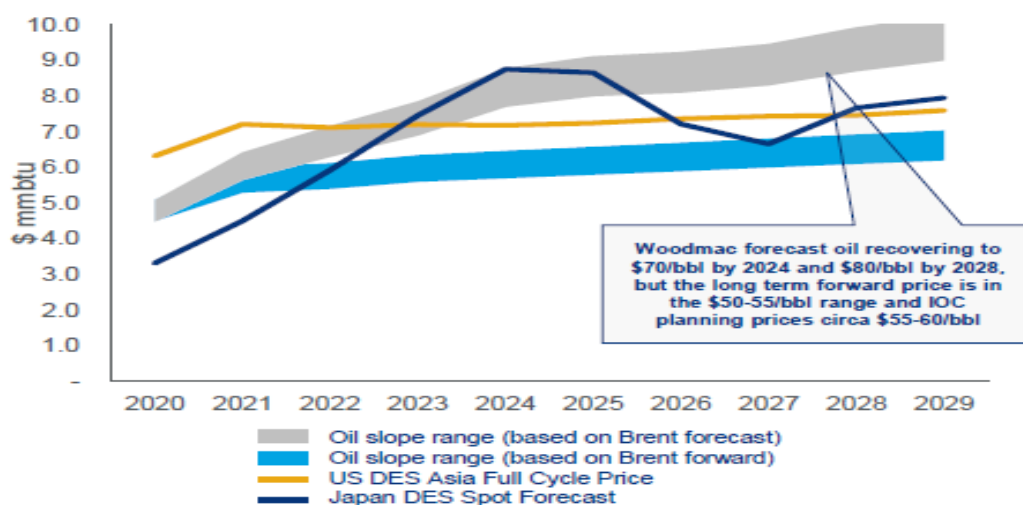

تحولات بازار تکمحموله

قیمت‌های تکمحموله ال‌ان‌جی آسیا "JKM" پس از یک دوره اوج که ناشی از افزایش تقاضای گرمایشی در آسیا بود، روند کاهشی پیدا کرد و معامله‌گران در حال رزرو محموله‌های ال‌ان‌جی برای فصل گرما می‌باشند. طبق برآوردهای موسسه پلاتس، در هفته سوم ژانویه متوسط قیمت ال‌ان‌جی در شمال شرق آسیا برای تحویل ماه مارس به حدود ۸/۹ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید که نسبت به هفته قبل آن به پایین‌ترین حد دامنه برآوردی قیمت ۱۴-۸ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسیده است.

معامله‌گران پس از رکورد قیمت ۳۲/۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو در ۱۳ ژانویه، قیمت محموله‌های تحویلی در ماه فوریه را ۲۹ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو برآورد کردند. در دوره اوج قیمت شرکت‌های فرعی حتی محموله‌هایی را تا حدود ۴۰ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو نیز معامله کردند. اختلاف شاخص قیمت تکمحموله آسیا (JKM) و قیمت‌های گاز هلند (TTF) در این دوره به بیش‌ترین میزان و حدود ۲۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید. در حال حاضر با گرم شدن هوا قیمت‌های تکمحموله ال‌ان‌جی تحویلی ماه آوریل به کمتر از ۷ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو کاهش یافته است.

پیش‌بینی و مقایسه قیمت قراردادهای مبتنی بر قیمت نفت خام و قیمت تکمحموله ال‌ان‌جی ژاپن

Source: WoodMackenzie

منبع: Reuters، ۲۲ ژانویه ۲۰۲۱

فروش بخشی از سهام پروژه BP در عمان به شرکت تایلندی PTTEP

شرکت انگلیسی BP روز دوشنبه، اول فوریه ۲۰۲۱ اعلام کرد ۲۰٪ از سهام خود در پروژه‌ی توسعه بلوک ۶۱ عمان را به شرکت دولتی PTT Exploration & Production تایلند به مبلغ ۲/۶ میلیارد دلار واگذار می‌نماید. شرکت BP در ادامه بیانیه خود اعلام کرد همچنان به عنوان بهره‌بردار (اپراتور) این بلوک که شامل توسعه یک میدان تایت-گاز (Tight-Gas) در خاورمیانه می‌باشد سهم ۴۰ درصدی خود را حفظ خواهد نمود. این معامله گام دیگری به سوی هدف BP برای فروش ۲۵ میلیارد دلار از دارایی‌های خود تا سال ۲۰۲۵ به منظور کاهش بدهی‌ها و آماده‌سازی جهت انتقال به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر می‌باشد.

مدیر عامل BP درخصوص این معامله افزود، ما به تجارت خود در عمان متعهد هستیم و این توافق‌نامه به ما اجازه می‌دهد در قالب توسعه این میدان در کلاس جهانی باقی بمانیم و در عین حال پیشرفت مهمی در برنامه واگذاری جهانی خود نیز داشته باشیم.

طرف دیگر این معامله یعنی شرکت PTTEP نیز اعلام کرده که این خرید متناسب با استراتژی شرکت برای تمرکز بر مناطق غنی (از لحاظ هیدروکربور) خاورمیانه و همکاری با شرکت‌های بزرگ نفت و گاز است. این شرکت همچنین افزوده که این سرمایه‌گذاری به خوبی با استراتژی ما برای افزایش سهم سبد گاز، به منظور کاستن از اثرات ناشی از نوسانات قیمت نفت و به تبع آن ال‌ان‌جی سازگاری داشته و در راستای استراتژی زنجیره تامین ال‌ان‌جی می‌باشد.

این شرکت تایلندی در نظر دارد بودجه خرید این سهام را با استفاده از نقدینگی خود تامین و شرکت BP در نظر دارد این بلوک را طی دو مرحله توسعه دهد. این پروژه توسعه‌ای شامل پروژه تایت-گاز میدان خزان که یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های بالادستی در کشور عمان و همچنین پروژه Ghazeer می‌باشد که در ماه اکتبر سال گذشته تولید خود را آغاز نموده است. سایر شرکای این بلوک Makarim Gas Development با سهم ۳۰ درصد و شرکت دولتی پتروناس مالزی با سهم ۱۰ درصد می‌باشند.

منبع: Reuters، ۱ فوریه ۲۰۲۱

افزایش فروش گاز شرکت گاز پروم به اروپا

فروش گاز شرکت دولتی گاز پروم روسیه به اروپا، به استثنای کشورهای بالتیک و ترکیه در ماه دسامبر ۲۰۲۰ نسبت به مدت مشابه در سال قبل افزایش یافت. این شرکت در ماه مذکور ۱۷/۸۹ میلیارد مترمکعب گاز به اروپا به استثنای کشورهای بالتیک و ترکیه فروخت، این درحالی است که یک سال قبل میزان فروش گاز به استثنای فروش مجدد گاز آسیای مرکزی و فروش به شرکت‌های وابسته به گاز پروم بانک، ۱۷/۷۵ میلیارد مترمکعب بوده است. از ماه دسامبر ۲۰۱۸ تاکنون این میزان بیش‌ترین میزان فروش ماهانه گاز بوده است. شرکت گاز پروم میزان ۲/۵۵ میلیارد مترمکعب گاز اضافی در ماه دسامبر ۲۰۱۹ به گاز پروم بانک فروخته است اما در سال ۲۰۲۰ هیچ میزان گازی را به گاز پروم بانک نفرخته است. فروش این شرکت از ماه‌های اکتبر و نوامبر سال قبل بیشتر بوده است - به استثنای فروش حدود ۱/۹ میلیارد مترمکعب به گاز پروم بانک در طول این دوره - که همین امر منجر شده تا فروش سه ماهه چهارم افزایش یابد. شایان ذکر است فروش سه ماهه این شرکت عمدتاً به کشورهای آلمان، ایتالیا، فرانسه، اتریش، مجارستان، لهستان، اسلواکی و ترکیه و به میزان ۴۷ میلیارد مترمکعب بوده است. مدیرکل Gazpromexport اعلام کرد، فروش سریع تحت قراردادهای بلندمدت باعث افزایش فروش کل گاز پروم در ماه دسامبر گردید، در حالی که قیمت‌های قرارداد این شرکت کمتر از قیمت اسپات هاب اروپا بود. قیمت‌های اروپا در اواخر سال ۲۰۲۰ افزایش یافت، زیرا میزان واردات ال‌ان‌جی کاهش یافته و هوای سرد تقاضا را تقویت نموده است.

فروش آنلاین شرکت تنها سهم کمی از فروش آن در ماه دسامبر را تشکیل می‌داد. در اوایل سال که قیمت‌های لحظه‌ای نسبت به قیمت قراردادهای بلندمدت کمتر بود فروش آنلاین نیز بیشتر بوده است اما فروش آنلاین برای تحویل سه ماهه چهارم نسبت به اوایل سال کاهش چشم‌گیری داشت. فروش گازپروم در اوایل سال به شدت کاهش یافت و تعدادی از شرکت‌های دارای قرارداد عرضه گاز سالانه ممکن است مجبور شده باشند که در اواخر سال برای انجام تعهدات مربوط به پرداخت یا پرداخت قراردادی، برداشت خود را افزایش دهند. این شرکت انتظار دارد فروش سریع‌تری به این مقاصد در سال جاری داشته باشد به طوری که فروش در دو هفته نخست ژانویه بسیار خوب بوده است.

منبع: Argus، ۲۸ ژانویه ۲۰۲۱

گزارش ضرر و زیان شرکت‌های اکسان‌موبیل، BP و شل از کووید-۱۹

طی هفته گذشته، اکسان‌موبیل، BP و شل گزارش‌های عملکرد سال ۲۰۲۰ خود را منتشر کرده‌اند که در آن‌ها ضرر و زیان زیادی گزارش شده است. همه‌گیری کووید-۱۹، جنگ تجارت نفت و تقاضای کم به طور مداوم آثار خود را بر روی غول‌های صنعت گذاشته است. در حال حاضر، با افزایش قیمت نفت، در بالاترین سطح در دوازده ماه گذشته، لحن خوش‌بینانه‌ای در این گزارش‌ها مشاهده می‌گردد که پس از یک سال ضرر و زیان، اکثر شرکت‌ها انتظار دارند که با کاهش بیماری همه‌گیر، در سال ۲۰۲۱ با رشد و سود روبرو شوند.

گزارش ضرر و زیان ۲۲/۴ میلیارد دلاری اکسان‌موبیل در سال ۲۰۲۰

این ضرر اولین خسارت شدید شرکت از زمان ادغام دو شرکت اکسان و موبیل در سال ۱۹۹۸ و با وجود سود ۱۴/۳ میلیارد دلاری در سال ۲۰۱۹ است. در سال ۲۰۲۰ بیش‌ترین ضرر در سه ماهه چهارم برابر با ۲۰/۱ میلیارد دلار بوده است. با توجه به کاهش ارزش نفت در طول سال، بیشترین ضرر ناشی از ارزش ذخایر و نفت ذخیره شده است. البته در این گزارش، به درآمد ناچیز ۱۱۰ میلیون دلاری در سه ماهه چهارم نیز اشاره می‌کند. این شرکت در سه ماه آخر سال ۲۰۲۰، ۱۶/۸ میلیارد دلار در فرایند استخراج آمریکا از دست داد، و ۱/۷ میلیارد دلار دیگر در خارج از کشور ضرر کرد. علی‌رغم ضرر و زیان، این شرکت سود سهام‌داران خود را حفظ کرد.

در مقایسه با یک سال قبل در سه ماهه چهارم ۲۰۲۰، ۱۰ درصد کربن کمتری تولید کرده است. در بیانیه این شرکت به کاهش تولید کربن به دلیل اجبار از سوی دولت ایالات متحده اشاره شده و تقریباً دو سوم از این کاهش به دلیل کاهش تقاضای گاز بوده است. مدیرعامل اکسان‌موبیل، دارن وودز گفت: "این شرکت در سال گذشته چالش برانگیزترین شرایط بازار را تجربه کرده و اثرات همه‌گیری به طور قابل توجهی بر نتایج ۲۰۲۰ ما اثر گذاشته است"

گزارش ضرر و زیان ۲۰/۳ میلیارد دلاری شرکت BP

شرکت BP در سال ۲۰۲۰ زیان عظیم ۲۰/۳ میلیارد دلاری را برای سهام‌دارانش گزارش نمود حال آنکه سود ۴ میلیارد دلاری این شرکت در سال ۲۰۱۹ به سهام‌داران گزارش شده بود. این شرکت بین ماه‌های اکتبر و دسامبر سال ۲۰۲۰، رقم ۱۱۵ میلیون دلاری سود در مقابل ۷۱۰ میلیون دلار ضرر به دلیل استهلاک دارایی داشت. در بیانیه این شرکت در سال ۲۰۲۰، به حرکت به سمت تولید انرژی‌های تجدیدپذیر تأکید شده است. مدیرعامل شرکت برنارد لونی در این زمینه، به پروژه‌های با Equinor و tdrsted اشاره کرده است. این شرکت ساختار سازمانی خود را با کاهش ۱۰ هزار نیروی کار و هزینه ۱/۴ میلیارد دلاری تغییر داد. لونی گفت: "با کاهش سفرهای جاده‌ای و هوایی و کاهش تقاضای نفت، قیمت‌ها کاهش یافته و این شرکت‌ها به شدت آسیب دیده‌اند."

گزارش ضرر و زیان ۲۱/۷ میلیارد دلاری شرکت شل

رویال داچ شل زیان سال ۲۰۲۰ خود را به میزان ۲۱/۷ میلیارد دلار در مقایسه با سود ۱۵/۸ میلیارد دلاری در سال ۲۰۱۹ ثبت کرد. این اولین زیان سالانه شل از قبل از سال ۱۹۹۰ است. تقریباً ۴ میلیارد دلار از ضررهای این شرکت در

سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۰ حاصل شده است که با توجه به ضرر ۱۸ میلیارد دلاری در سه ماهه دوم سال، به نظر کم می‌رسد. در این سال، بدهی شرکت تقریباً ۴ میلیارد دلار کاهش یافت، اگرچه هنوز هم رقم ۷۵/۴ میلیارد دلار است. علی‌رغم ضرر و زیان، شل سود سهام خود را برای سه ماهه چهارم افزایش داد. مدیرعامل شل، بن ون بوردن اظهار نمود که این شرکت برنامه‌های خود را برای حرکت به سمت تولید انرژی‌های تجدیدپذیر گسترش می‌دهد. وی گفت: "ما با ترازنامه قوی‌تری از سال ۲۰۲۰ آماده هستیم تا با استراتژی بهتر آینده انرژی را بسازیم. ما به سیاست افزایش سود خود متعهد هستیم و انتظار داریم که از سه ماهه اول سال ۲۰۲۱ سود سهام هر سهم را حدود ۴ درصد افزایش دهیم."

منبع: offshore-technology، ۶ فوریه ۲۰۲۱

افزایش واردات ال‌ان‌جی بریتانیا از روسیه

ظرفیت خالی ترمینال Grain LNG بریتانیا که ظرفیت واردات ۱۴/۸ میلیون تن ال‌ان‌جی در سال را دارد برای دریافت محموله دیگری از روسیه در هفته دوم ژانویه رزرو شده که نشان از برنامه‌ریزی جهت دریافت ۳ محموله در ماه فوریه دارد. انتظار می‌رود کشتی ۱۷۲۶۰۰ مترمکعبی Nikolay Zubov تا ۱۱ فوریه به جزیره‌ای که این ترمینال در آن واقع شده برسد. این کشتی روز چهارشنبه، سوم فوریه ۲۰۲۱ از Sabetta حرکت نموده و در همین روز تانکر دیگری بنام Ushakov Georgiy که محموله Yamal را با حجم ۱۷۲۶۰۰ مترمکعب حمل می‌کرد ال‌ان‌جی خود را در ترمینال Grain LNG تخلیه نمود. محموله دیگری از ال‌ان‌جی تولیدی در روسیه در حال حرکت بسوی تاسیسات Dragon با ظرفیت ۴ میلیون تن در سال می‌باشد و تا ۱۰ فوریه به آنجا خواهد رسید. تا ژانویه ۲۰۲۱ روسیه با تامین ۶ محموله از کل ۷ محموله دریافت شده، مبدا اغلب محموله‌های دریافتی بریتانیا بوده است. تعداد محموله‌های ارسالی یامال به اروپا در طول سال منتهی به ماه ژانویه ۲۰۲۱ افزایش یافت. اما ۶۶ درصد از محموله‌های اروپا به مقاصد دیگری حمل شد و حجم دریافت‌های ال‌ان‌جی اروپا ۱/۰۸ میلیون تن باقی ماند به طوری که این حجم در سال ۲۰۲۰ حدود ۱/۲۴ میلیون تن در سال بود. چهارمین خط تولیدی پروژه یامال با ظرفیت ۹۴۰ هزار تن در سال از اوایل ژانویه ۲۰۲۱ شروع به کار کرده که توان صادراتی این تاسیسات را بالا برده است.

منبع: Argusmedia، ۴ فوریه ۲۰۲۱

کاهش تقاضای گاز در اسپانیا با رشد تولید برق - آبی

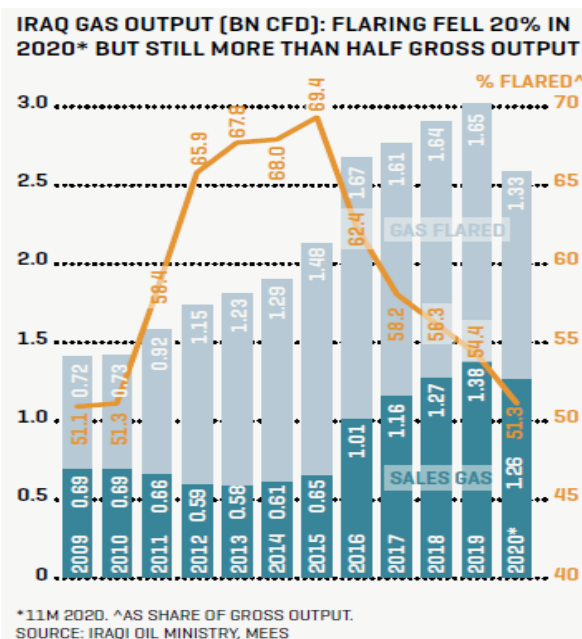
پیش‌بینی بارش برف و باران سنگین در هفته‌های آتی چشم‌انداز بیش‌ترین رشد تولید برق - آبی در اسپانیا را طی سال‌های اخیر فراهم آورده که موجب سرکوب مصرف گاز طبیعی در فصل بهار خواهد شد. پس از افزایش تقاضای مصرف برق - آبی در دو هفته ابتدای سال ۲۰۲۱، ذخایر برق آبی اسپانیا در نیمه دوم ژانویه با جهش مواجه گردید. پتانسیل ذخایر برق - آبی از ۱۰/۸ تراوات ساعت به ۱۱/۴ در ۲۴ ژانویه افزایش یافت. رشد تولید برق بادی به‌تنهایی موجب کاهش نیاز به برق - آبی شده و بارش‌های بالاتر از حد معمول روزهای اخیر نیز موجب پرشدن ذخایر آبی سدها شده است. بارش سنگین برف در ژانویه امسال ذخایر برف را به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای افزایش داده، به طوری که این میزان برف دو برابر میانگین حجم پنج ساله گذشته می‌باشد. درحالی که مصرف برق طی ماه آینده می‌تواند با پیش‌بینی بازگشت دما به پایین‌تر از حد متوسط افزایش یابد، تولید برق بادی در روزهای آتی با قدرت بالایی می‌تواند نیاز به برق - آبی را کاهش دهد. طبق پیش‌بینی‌ها طوفان شدیدی شمال‌غربی اسپانیا را که بیشتر ظرفیت تولید برق بادی این کشور در آنجا متمرکز است در خواهد نوردید، این امر همچون روزهای اخیر می‌تواند به حفظ پتانسیل برق - آبی کمک کند.

منبع: Argusmedia، ۱ فوریه ۲۰۲۱

پروژه جدید جمع آوری گازهای مشعل در عراق

قرارداد جمع آوری گازهای همراه در دو میدان نفتی عراق به امضا رسید. این قرارداد بین «شرکت گاز جنوب عراق» و شرکت آمریکایی «بیکر هیوز» برای جمع آوری روزانه ۲۰۰ میلیون فوت مکعب گاز همراه میدان‌های ناصریه و غرف واقع در جنوب عراق منعقد گردیده است. شرکت بیکر هیوز مسئولیت تأمین تجهیزات، طراحی، ساخت، نظارت، تحویل، راه‌اندازی و بهره‌برداری تأسیسات مورد نیاز برای جمع آوری گازهای همراه را برعهده دارد. این قرارداد علاوه بر افزایش عرضه گاز داخلی، از انتشار شش میلیون تن گازهای گلخانه‌ای در سال جلوگیری کرده و منافع زیست‌محیطی بالایی دارد. قرارداد مشابهی در سال ۲۰۱۸ بین این شرکت آمریکایی و عراق به امضا رسیده بود که به‌ثمر نرسید، لذا به‌نظر می‌رسد قرارداد جدید، جایگزین قرارداد قبلی باشد. در قرارداد قبلی سال ۲۰۲۱ برای بهره‌برداری آن تعیین شده بود اما در قرارداد جدید، مهلت زمانی مشخصی برای بهره‌برداری تعیین نشده است.

ظرفیت تولید میدان نفتی ناصریه ۱۰۰ هزار بشکه نفت خام در روز است و بهره‌بردار آن شرکت نفتی DQOC می‌باشد. انتظار می‌رود ظرفیت تولید این میدان به ۳۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد اما در حال حاضر برنامه افزایش دو برابری ظرفیت تولید به کمک شرکت لوک‌اویل روسیه در دست اقدام است. میدان غرف که توسط شرکت پتروناس مورد بهره‌برداری قرار گرفته است ظرفیت تولید ۲۰۰ هزار بشکه در روز را دارد ولی در حال حاضر تولید از این میدان با نصف ظرفیت آن انجام می‌شود. طبق برنامه قرار بود ظرفیت تولید این میدان تا پایان سال ۲۰۲۰ به ۲۳۰ هزار بشکه در روز برسد که طبق اظهارات شرکا، این برنامه به سال‌های بعد موکول شده است. در حال حاضر گازهای همراه این دو میدان نفتی سوزانده می‌شود و تأسیساتی برای جمع آوری و استفاده از این گازها وجود ندارد.

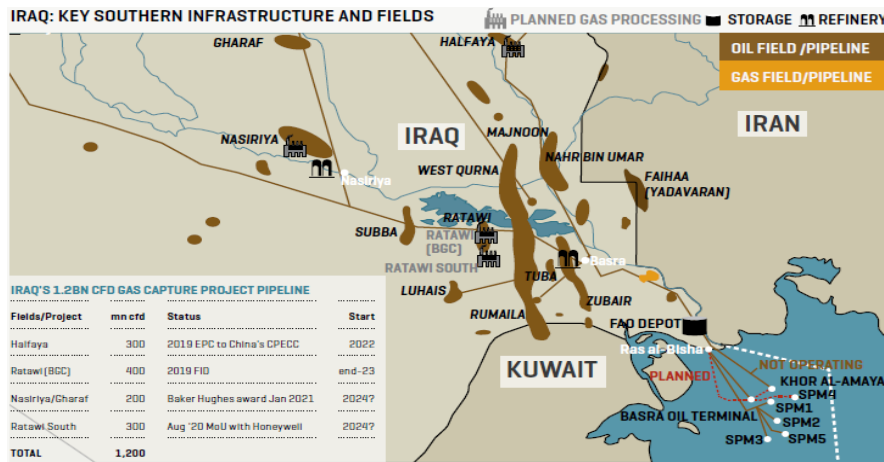
قرارداد گازی مذکور در راستای تلاش‌های دولت عراق برای جلوگیری از سوزاندن گازهای همراه منعقد شده است. طبق داده‌های آماری وزارت نفت عراق، حجم گاز مشعل این کشور در ۱۱ ماه نخست سال ۲۰۲۰ بیش از ۱/۳ میلیارد فوت مکعب گاز بوده که ۵۱/۳ درصد از کل گاز تولید شده است. این نسبت کم‌ترین مقدار بعد از سال ۲۰۱۴ و مشابه با نسبت گاز سوزانده شده در سال ۲۰۱۰ است.

تولید گازهای همراه در عراق از سال ۲۰۰۹ و با اعطای قراردادهای نفتی به شرکت‌های بین‌المللی نفت افزایش یافت اما از آنجایی که تأسیساتی برای جمع آوری آنها وجود نداشت به‌صورت گاز مشعل سوزانده و هر سال بر مقدار گازهای مشعل افزوده می‌شد. این روند تا سال ۲۰۱۵ ادامه داشت و به بیش‌ترین درصد، یعنی سوزاندن حدود ۷۰ درصد گاز تولید شده در آن سال رسید. پس از آن و با اجرای برنامه‌های جمع آوری گاز همراه، درصد گازهای مشعل در عراق کاهش و به سطح کنونی (۵۱/۳٪) بالغ گشته است. در حال حاضر و با لحاظ قرارداد جدید (مطرح شده در بالا)، چهار قرارداد جمع آوری گاز در عراق به میزان ۱/۲ میلیارد فوت مکعب در روز وجود دارد که انتظار می‌رود تا سال ۲۰۲۵ به بهره‌برداری برسند.

وزیر نفت عراق در اوت سال گذشته اعلام داشته است ضرب‌الاجل سال ۲۰۲۱ برای حذف سوزاندن گازهای همراه به سال ۲۰۲۵ تغییر یافته است. دولت عراق تحت‌تاثیر فشارهای آمریکا برای متنوع‌سازی واردات انرژی خود که هم گاز و هم برق را از ایران وارد می‌کند برنامه‌هایی برای افزایش میزان تولید گاز و کاهش واردات گاز از ایران دارد.

میزان تولید گاز در این کشور در طول یک دهه گذشته حدود دو برابر افزایش یافته و به حدود ۱/۳ میلیارد فوت مکعب در روز در ۱۱ ماه نخست سال ۲۰۲۰ رسیده است.

منبع: MEES, Weekly Energy Economic, ۲۹ ژانویه ۲۰۲۱

پیش‌بینی آینده خطوط لوله دریایی تا سال ۲۰۲۷

ارزش بازار خطوط لوله دریایی در سال ۲۰۱۹ معادل ۱۱/۹۷ میلیارد دلار بود و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۷ به ۱۵/۰۱ میلیارد دلار برسد و انتظار می‌رود از ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۷ (دوره پیش‌بینی) سالانه ۳/۱٪ رشد کند. ایالات متحده، کانادا و مکزیک اقتصادهای بزرگی هستند که به بازار خطوط لوله دریایی در آمریکای شمالی کمک می‌کنند. آمریکای شمالی از نظر عوامل مختلفی مانند فن‌آوری مدرن، استانداردهای بالای زندگی و زیرساخت‌ها توسعه یافته است. این منطقه به صورت تقریبی ۱۴٪ از نفت خام و ۶٪ از ذخایر گاز طبیعی در جهان را شامل می‌شود. حدود ۲۳٪ از نفت و ۲۷٪ از گاز جهان را تأمین می‌کند که معادل حدود ۲۲٪ از کل انرژی مصرف شده در سراسر جهان است. ایالات متحده و کانادا شاهد رشد استثنایی در تولید مخازن شیل، سوخت فسیلی، ماسه‌های نفتی و مخازن فشرده نفتی هستند.

پیش‌بینی می‌شود صنعت نفت و گاز در آمریکای شمالی شاهد سرمایه‌گذاری اندکی در فعالیتهای اکتشاف و تولید در دوره پیش‌بینی باشد. آمریکای شمالی همچنان در حال بهبود به جهت کاهش قیمت نفت خام است. کشورهای منطقه سرمایه‌گذاری بالایی در فن‌آوری‌های جدید دارند که انتظار می‌رود منجر به فعالیتهای اکتشافی بیشتری در خارج از کشور شود. پیش‌بینی می‌شود توسعه زیرساخت‌های خطوط لوله نفت و گاز دریایی در ایالات متحده و کانادا با ظرفیتهای کامل در سال‌های آینده ادامه یابد. در ایالات متحده، حدود ۷۰٪ از فرآورده‌های نفتی و نفت خام از طریق خطوط لوله تأمین می‌شود. در کانادا، حدود ۹۷٪ از محصولات نفت و گاز طبیعی از طریق خطوط لوله حمل می‌شود. تقاضا برای انرژی تولید شده در آمریکای شمالی در حال افزایش است. بنابراین، اکتشاف و تولید در حال حرکت به سمت محیط‌های استخراجی سخت است. به ویژه، چند روش جدید استخراج فضای کار را در مناطق بسیار دور افتاده نفت و گاز شیل باز کرده است.

حمل و نقل گاز طبیعی و نفت خام تولید شده از این مکان‌های دور باعث رشد بازار خطوط لوله دریایی در آمریکای شمالی می‌شود. برآورد می‌شود ایالات متحده در دوره پیش‌بینی بر بازار خطوط لوله دریایی آمریکای شمالی تسلط یابد. ایالات متحده یک کشور توسعه یافته از نظر اقتصادی است و در فن‌آوری‌ها و زیرساخت‌های مختلف بهبود مداومی را تجربه می‌کند. برنامه انرژی "اول آمریکا"ی دولت ترامپ نوید انقلاب نفت و گاز شیل را می‌دهد تا آمریکا را مستقل از

انرژی و منجر به ایجاد مشاغل مرتبط با انرژی برای اکثر مردم آمریکا کند. ایالات متحده شاهد یک شکوفایی در بخش انرژی و نفت است و تولید نفت و گاز را افزایش داده است. پیش‌بینی می‌شود با افزایش روز افزون فعالیت‌های تولید نفت و گاز در خلیج مکزیک، ایالات متحده شاهد رشد قابل توجهی در بازار خطوط لوله دریایی در دوره پیش‌بینی باشد.

به علاوه، گفته می‌شود که ۱۸ پروژه جدید تولید گاز در آینده در مجموع ۸۳۶ میلیارد فوت مکعب از ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است. در سال ۲۰۱۸، شرکت شورون اعلام کرد که پروژه آب عمیق، واقع در خلیج مکزیک ایالات متحده، برای تولید نفت خام و گاز طبیعی را آغاز کرده است. بنابراین، وجود تعداد زیاد پروژه‌های تولید نفت و گاز دریایی، تقاضا برای سیستم‌ها و خدمات خطوط لوله را تقویت می‌کند که رشد بازار خطوط لوله دریایی را تقویت خواهد کرد.

منبع: World Pipelines، ۱۰ فوریه ۲۰۲۱

کاهش ۳۰ درصدی درآمد صادراتی قطر در سال ۲۰۲۰

همه‌گیری ویروس کرونا، اقتصاد تمامی کشورهای جهان را به شدت تحت تاثیر قرار داده است. برای دولت‌های منطقه خاورمیانه که دارای اقتصاد متکی به نفت هستند، عمده‌ترین نگرانی، تاثیر همه‌گیری بر بازارهای جهانی نفت و گاز است. در میان کشورهای این حوزه، هم‌چنان بیش‌ترین صادرات ال‌ان‌جی مربوط به قطر بوده و علی‌رغم کاهش رشد تقاضا و قیمت‌ها در سال ۲۰۲۰ ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا، کماکان عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده ال‌ان‌جی جهان را، برخلاف استمرار کاهش سهم بازاری در بازارهای اصلی آسیا، به خود اختصاص داده است. در دوران پیش از همه‌گیری کرونا، تجارت نفت و گاز بالغ بر ۸۵ درصد از درآمد صادراتی قطر را تشکیل می‌داد که در سال گذشته رکود حاکم بر بازارهای کالا، تاثیر شدیدی بر خزانه دولت قطر به جای گذاشته است.

آمارهای اولیه نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۰، میزان کل درآمد صادراتی قطر در حدود ۵۱/۵ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال قبل از آن تقریباً ۳۰ درصد کاهش یافته است. علاوه بر آن، رقم منتشره کم‌ترین رقم درآمد صادراتی سالانه از زمان رسیدن ظرفیت تولید ال‌ان‌جی به سطوح کنونی ۷۷ میلیون تن در سال (از سال ۲۰۱۱) می‌باشد. رقم ارزیابی شده برای میزان درآمد صادراتی، به‌طور قابل ملاحظه‌ای از بیش‌ترین میزان کاهش درآمد صادراتی به‌هنگام سقوط قیمت‌های نفت خام در اواخر سال ۲۰۱۴ کمتر می‌باشد. لازم به ذکر است، کمترین میزان درآمد صادراتی سالانه در سطح ۵۷/۳ میلیارد دلار و در سال ۲۰۱۶ محقق شده بود.

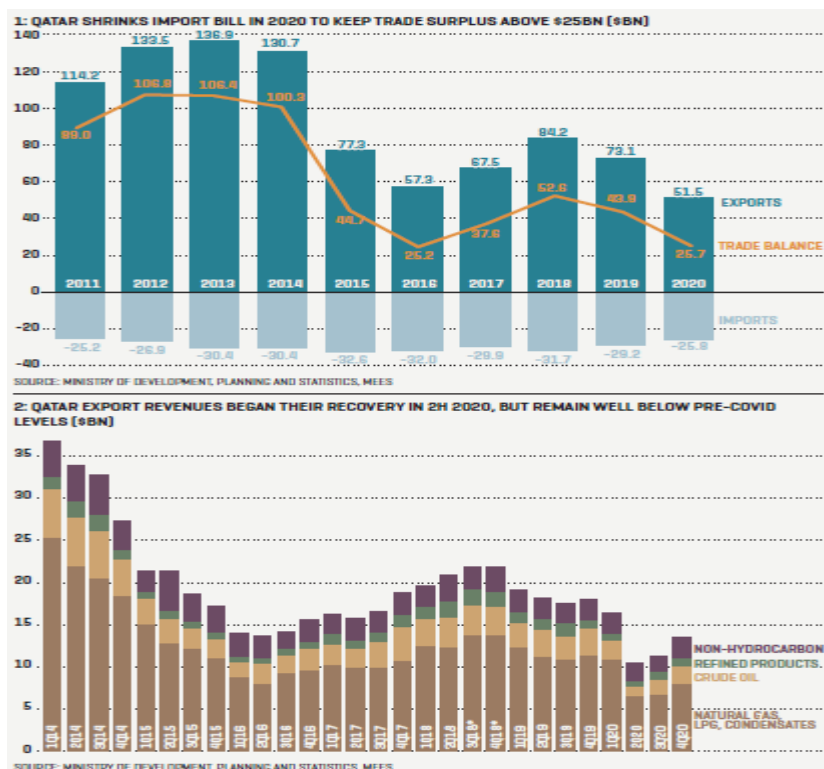
خاطر نشان می‌سازد، قطر به‌طور قابل ملاحظه‌ای طی سال‌های اخیر در کاهش هزینه‌های وارداتی خود موفق عمل نموده، بخشی از موفقیت حاصله در کاهش میزان هزینه‌های وارداتی، در پی تحریم‌های تحمیلی از سوی متحدان عربستان سعودی کسب شده که دولت دوحه را مجبور به یافتن تأمین‌کنندگان جایگزین و تقویت خودکفایی نموده است. گفتنی است، تحریم‌های مذکور، اخیراً به پایان رسیده‌اند. در سال گذشته، میزان واردات قطر حدود ۲۵/۶ میلیارد دلار اعلام شده که بیش از ۶ میلیارد دلار، کمتر از میزان محقق شده در سال ۲۰۱۶ می‌باشد. رویه‌رفته، مازاد تجاری قطر در سال ۲۰۲۰ حدود ۲۵/۷ میلیارد دلار بیشتر از رقم ثبت شده در سال ۲۰۱۶ بوده که علت عمده آن نیز کاهش شدید میزان واردات این کشور می‌باشد.

چنین به نظر می‌رسد که طی سال جاری با عنایت به افزایش قیمت‌های نفت خام و افزایش تقاضا در بازارهای گاز آسیا در اواخر سال ۲۰۲۰، قطر شاهد بهبود درآمدهای صادراتی خود باشد. در سال ۲۰۲۰، کمترین میزان درآمد قطر از محل صادرات در سه ماهه دوم سال با ثبت میزان ۱۰/۳۹ میلیارد دلار بوده؛ اما پس از گذشت دو فصل متوالی، میزان درآمد صادراتی افزایش پیدا کرده و به سطح ۱۳/۴۷ میلیارد دلار در سه ماهه چهارم سال رسیده است. شایان ذکر است، بیشترین میزان درآمد صادراتی پس از فوریه سال ۲۰۲۰ که در سطح ۵/۸۵ میلیارد دلار گزارش شده، در ماه دسامبر همان سال و در سطح ۴/۷۱ میلیارد دلار اعلام شده است. با لحاظ این موضوع که بخش عمده فروش ال‌ان‌جی قطر تحت

قراردادهای بلندمدت که قیمت‌گذاری ال‌ان‌جی در آن مرتبط با قیمت نفت خام، صورت می‌گیرد، انتظار آن می‌رود که در ابتدای سال ۲۰۲۱ میزان درآمدهای صادراتی قطر بیشتر افزایش یابد. چرا که، تأخیر ارتباطی میان قیمت‌های نفت خام با قیمت‌های ال‌ان‌جی، به معنای روند بالاتر قیمت ال‌ان‌جی طی ماه‌های آینده می‌باشد.

قطر پیش از این، سابقه‌ی موفق خنثی‌سازی تأثیر اقتصادی تحریم‌ها از طریق ایجاد سپر محافظتی، با استفاده از ذخایر ارزی موجود را در کارنامه خود به ثبت رسانده و توانسته، علی‌رغم اوضاع نامساعد اقتصادی در سال ۲۰۲۰، به‌خوبی ذخایر ارزی خود را مدیریت نماید. در سال ۲۰۲۰ نیز در حدود دو میلیارد دلار به ذخایر ارزی قطر اضافه شده، هر چند هنوز آمار و ارقام مالی کل سال ۲۰۲۰ توسط دولت قطر منتشر نشده است، اما طبق پیش‌بینی‌های انجام شده، قطر با کسری‌ای برابر ۱/۵ تا ۲ میلیارد دلار برای کل سال مواجه خواهد شد. میزان کسری برای نه ماهه‌ی نخست سال ۲۰۲۰، ۱/۱۵ میلیارد دلار اعلام شده است.

منبع: MEES، ۵ فوریه ۲۰۲۱

توسعه ال‌ان‌جی قطر با افزایش مجوز پروژه‌ها در منطقه خاورمیانه در سال ۲۰۲۱

گزارش Rystad Energy، براساس پروژه‌های عملیاتی‌شده و پروژه‌هایی که برای آنها تاکنون مجوز صادر شده است، نشان می‌دهد که اقدام قطر برای تأیید پروژه ۳۰ میلیارد دلاری گسترش میدان شمالی، این کشور را در مسیر بازگشت به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده ال‌ان‌جی در جهان تا سال ۲۰۳۰ قرار می‌دهد. با این اقدام، ظرفیت مایع‌سازی قطر به ۱۱۰ میلیون تن در سال یا حدود ۱۸ درصد از کل ظرفیت جهانی ال‌ان‌جی، که در حال حاضر حدود ۶۰۰ میلیون تن در سال در پایان دهه تخمین زده می‌شود، افزایش خواهد یافت. پروژه توسعه میدان شمالی قطر (NFE) هم‌چنین خاورمیانه را به منطقه برتر جهان در خصوص تأیید پروژه‌های نفت و گاز در سال ۲۰۲۱ تبدیل کرده است.

در میان تولیدکنندگان جهانی ال‌ان‌جی، استرالیا در حال حاضر بیش‌ترین ظرفیت عملیاتی معادل با ۸۸ میلیون تن در سال را دارد، اما در دهه آینده با راه‌اندازی ظرفیت‌های جدید مایع‌سازی، قطر و ایالات متحده آمریکا از آن پیشی می‌گیرند. تنها پروژه استرالیایی که براساس گزارش Rystad Energy انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۱ به تصمیم نهایی سرمایه‌گذاری برسد، پروژه ۴/۵ میلیون تنی مربوط به واحد ۲ پلوتو وودساید است که همراه با بخش بالادستی اسکاربورو توسعه می‌یابد.

طبق فرضیات پایه Rystad Energy، تقاضای جهانی ال ان جی تا سال ۲۰۳۰ به حدود ۵۸۰ میلیون تن در سال خواهد رسید و فضای قابل توجهی برای پیشبرد پروژه‌های جدید ال ان جی ایجاد می‌گردد. پیش‌بینی می‌شود که برای پر کردن شکاف بین عرضه و تقاضای واقعی در سال ۲۰۳۰، لازم است ۱۰۴ میلیون تن ال ان جی در سال برای عرضه جدید طی پنج سال آینده مجوز بگیرند.

برای جلوگیری از کسری ظرفیت عرضه، ظرفیت‌های ال ان جی پیشنهادی جدیدی معادل با تقریباً یک میلیارد تن در سال وجود دارد که برای جلب نظر خریداران و سرمایه‌گذاران برای تأمین مالی در سال‌های پیش‌رو رقابت می‌کنند. پس از یک سال ضعیف به لحاظ تأیید پروژه‌ها در سال ۲۰۲۰، Rystad معتقد است که خوش‌بینی دوباره در بازار وجود دارد و پس از پروژه توسعه میدان شمالی قطر، تصمیمات نهایی سرمایه‌گذاری (FIDs) بیشتری برای پروژه‌های ال ان جی اتخاذ خواهد شد. در این راستا قطر ممکن است ریسک بیشتری را نیز بپذیرد زیرا این کشور افزایش ظرفیت تولید ال ان جی از ۷۷ به ۱۲۶ میلیون تن در سال را از طریق دو مرحله گسترش میدان شمالی در دستور کار خود قرار داده است. مرحله اول آن که اخیراً مورد تأیید قرار گرفته است شامل چهار واحد مایع‌سازی جدید برای افزایش ظرفیت به ۱۱۰ میلیون تن در سال است، در حالی که مرحله دوم شامل دو واحد جدید دیگر است که هم اکنون در مرحله مطالعات مهندسی FEED قرار دارد. Rystad Energy تخمین می‌زند که اگر مرحله دوم نیز عملیاتی شود، این دو فاز در مجموع تا سال ۲۰۲۸ یا ۲۰۲۹ به اهداف ظرفیتی خواهند رسید.

منبع: Lngindustry، ۱۱ فوریه ۲۰۲۱

گزارش ویژه: تولید برق عراق تحت تأثیر عرضه گاز ایران، در هاله‌ای از ابهام

ماه گذشته باز هم حوادث پیش‌بینی نشده‌ای در وضعیت برق عراق اتفاق افتاد. در ماه دسامبر ۲۰۲۰، ایران عرضه گاز به عراق را متوقف کرد و سبب شد که تولید برق از میزان اوج خود یعنی ۱۹ گیگا وات به ۱۱ گیگا وات افت نماید و در نتیجه، خاموشی‌هایی کشور را فرا گرفت.

سخنگوی وزارت برق عراق اعلام کرد، میزان گاز وارداتی از ۵۰ میلیون مترمکعب (۱/۷۷ میلیارد فوت‌مکعب) در روز، به تنها ۵ میلیون مترمکعب (۱۷۷ میلیون فوت‌مکعب) در روز طی دوره مذکور افت پیدا کرد. بیشتر برآوردها و همچنین اطلاعات رسمی، صادرات گاز ایران به عراق را حدود ۷۵۰ میلیون فوت‌مکعب در روز ذکر کرده‌اند اما به هر صورت افت شدید عرضه گاز، اثر فلج‌کننده‌ای روی تولید برق گذاشت و تأکیدی بر میزان وابستگی عراق به کشور همسایه خود بود.

علی‌رغم معافیت‌های مداوم آمریکا از تحریم عراق در خصوص واردات گاز و برق از ایران، تحریم‌های مالی ایران مانع از این شد که عراق بتواند وجوه مربوط به واردات گاز از ایران را پرداخت نماید. از زمان شروع جریان گاز در سال ۲۰۱۸، این مبلغ به‌طور مداوم افزایش یافت و به مقدار فعلی یعنی ۶ میلیارد دلار رسید که تهران را از ناتوانی بغداد در پرداخت بدهی‌اش عاجز نموده است. طبق اعلام شرکت ملی گاز ایران، وزارت برق عراق بیش از ۵ میلیارد دلار برای صورتحساب‌های گاز، به شرکت ملی گاز ایران بدهکار است که ۳ میلیارد دلار آن در بانک تجارت عراق بلوکه شده و غیرقابل دسترسی است و بیش از ۲ میلیارد دلار بدهی معوقه وجود دارد. علاوه بر این، طرف عراقی بیش از یک میلیارد دلار نیز به علت تخلفات مربوط به قرارداد، بدهکار است.

خبر خوب حداقل در حال حاضر این است که دو طرف به توافق موقتی رسیده‌اند که جریان گاز از سر گرفته شود. به دنبال ملاقات وزیر نیروی ایران و نخست‌وزیر عراق در ۲۹ دسامبر ۲۰۲۰، ایران توافق نمود که حجم صادرات گاز را افزایش دهد و بنا بر اعلام وزیر نفت ایران مبنی بر توافق به عمل آمده با مقامات عراقی مقرر شده پول‌های بلوکه شده ایران در عراق آزاد و برای خرید واکسن کرونا از اروپا استفاده گردد. وی ابراز امیدواری کرد با این اقدامات جدید در آینده نزدیک منابع مالی ایران در عراق، سریع‌تر برای خرید کالاهای اساسی و سایر اقلام مورد نیاز به کار گرفته شود.

تثبیت موقت

این معامله قطعاً برای هر دو طرف منطقی است. عراق می‌تواند یک بار دیگر گاز مورد نیاز برای تولید یک‌سوم برق خود را تامین نماید و کمبود برق در این کشور را تا حد زیادی، کاهش دهد و در عوض ایران نیز می‌تواند از وجوه خود به طور غیرمستقیم استفاده کند و شاید حتی بر عوارض ناشی از تحریم‌ها غلبه نماید. اما در بلندمدت عرضه گاز ایران در صورت قطع مجدد، به صورت یک مسئله واقعی، باقی خواهد ماند. پرداخت ۶ میلیارد دلاری هم تنها پرداخت‌های معوقه قبلی را پوشش می‌دهد و برای عراق هم که به علت قیمت‌های پایین نفت، با مشکلات جدی تامین مالی مواجه است، توانایی کنار گذاشتن چند میلیارد دلار برای خرید گاز، همچنان یک نگرانی جدی باقی خواهد ماند.

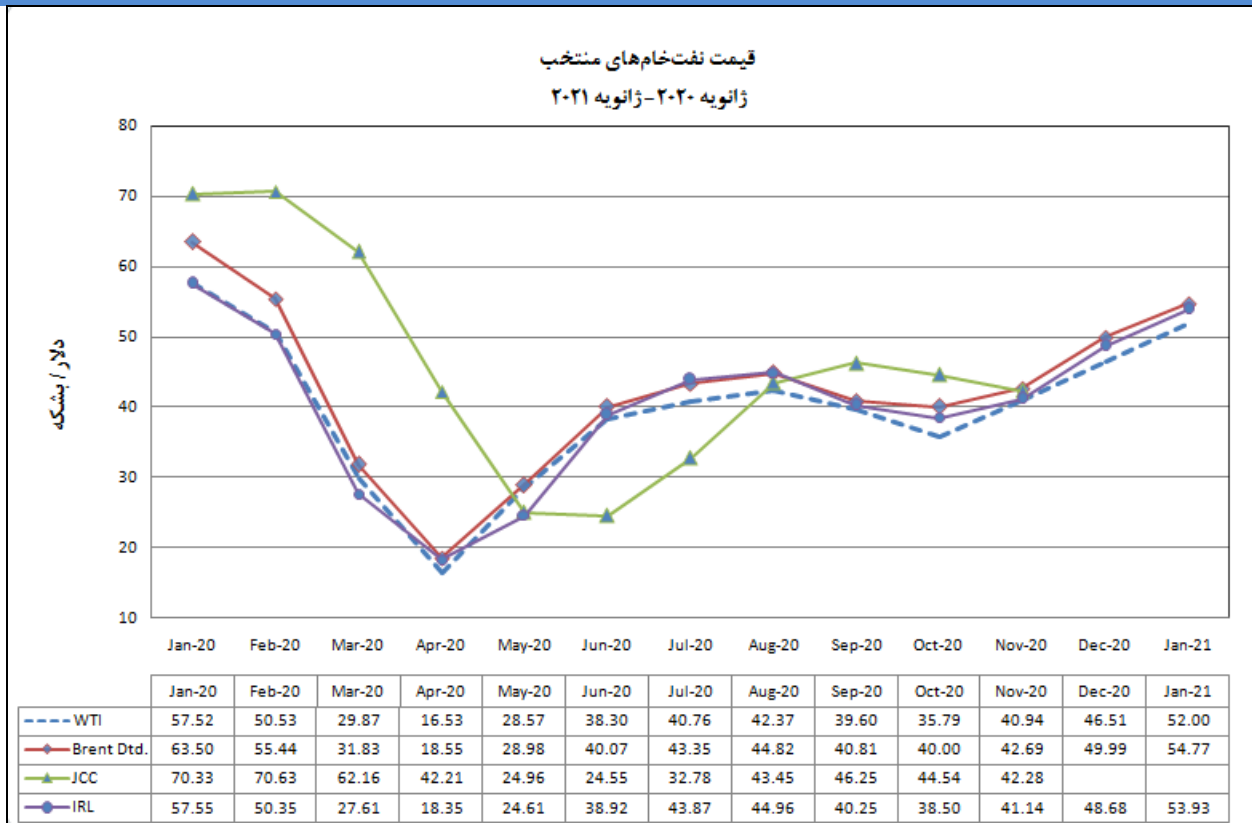
عامل پیچیده دوم، موضوع روابط سیاسی است و هنوز دقیقاً مشخص نیست که دولت تازه برسر کار آمده آمریکا با ایران و معاملات تجاری این کشور در خاورمیانه و جاهای دیگر، چه برخوردی خواهد داشت. انتظار می‌رود رییس‌جمهور جدید آمریکا با تهران ملایم‌تر رفتار نماید و در ازای انطباق بهتر ایران با موضوع هسته‌ای، مجدداً به برجام وارد شود. اما مقامات ارشد سیاسی، هنوز به تغییری در سیاست آمریکا در ارتباط با ایران اشاره نکرده‌اند. همان‌طوری که اشاره شد سیاست فعلی، متکی به معافیت موقتی اعطا شده به بغداد برای وارد کردن گاز و برق ایران در مقابل انجام پیشرفت چشم‌گیر در خصوص ایجاد تنوع برای تهیه گاز از منابعی غیر از ایران و پیشرفت پروژه‌های داخلی گاز عراق و همچنین ایجاد ارتباط با شبکه برق شورای همکاری خلیج فارس (GCC) است.

دولت ترامپ در نیمه ژانویه ۲۰۲۱ آخرین معافیت خود را به عراق اعطا کرد. این معافیت ۹۰ روزه است و واردات از ایران در ماه مارس را پوشش می‌دهد. بنا بر اعلام عراق تا سال ۲۰۲۳ به کمک ایران احتیاج خواهد داشت. اما با توافق‌نامه گاز با ایران که هم از نظر مالی و هم از نظر سیاسی متزلزل است، بخش برق عراق به شدت در معرض نوسانات بالقوه قرار می‌گیرد و عواقب بزرگی در سال‌های پیش‌رو خواهد داشت.

در داخل کشور عراق تعدادی پروژه‌های در حال انجام با هدف حذف گازهای فلر تا سال ۲۰۲۵ وجود دارد که به منظور تامین گاز خوراک مورد نیاز، می‌باشد. شرکت گاز بصره (BGC) که با رهبری شرکت شل می‌باشد، قصد دارد از طریق دو خط تولید جدید، تا میزان ۴۰۰ میلیون فوت مکعب در روز، تا آخر سال جاری به ظرفیت فرآوری اضافه نماید و ظرفیت مذکور را به ۱/۴ میلیارد فوت مکعب در روز برساند اما احتمالاً شیوع ویروس کرونا سبب تاخیر در این پروژه خواهد شد.

منبع: MEES، ۱۵ ژانویه ۲۰۲۱

ضرایب تبدیل

	m ³ Gas	ft ³ Gas	Million Btu	Therm	G J	Kilowatt Hour	الان جی m ³	الان جی Ton
m ³ Gas	1	35.3	0.036	0.36	0.038	10.54	171×10 ⁻⁵	725×10 ⁻⁶
ft ³ Gas	2.83×10 ⁻²	1	102×10 ⁻⁵	102×10 ⁻⁴	108×10 ⁻⁵	0.299	5×10 ⁻⁵	2×10 ⁻⁵
Million Btu	27.8	981	1	10	1.054	292.7	0.048	192×10 ⁻⁴
Therm	2.78	98.1	0.1	1	105.448×10 ⁻³	2927	48×10 ⁻⁴	192×10 ⁻⁵
GJ	26.3	930	0.95	9.5	1	277.5	0.045	0.018
Kilowatt Hour	949×10 ⁻⁴	3.3	3415×10 ⁻⁶	34.18×10 ⁻³	36×10 ⁻⁴	1	162×10 ⁻⁶	65×10 ⁻⁶
الان جی m ³	584	20631	21.04	210.4	22.19	6173	1	0.405
الان جی Ton	1379	48690	52	520	54.8	15222	2.47	1

منبع: Energy Intelligence Group

تهیه کنندگان:

خانم‌ها: تمیزی - آریانا - بهلوانی - اصغرزاده - مظفری - دارایی
آقایان: اکبرنژاد - بهشتی - سیاهی - قنبری - اکبری